

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Piac, SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Előzetes: pénz és a kiadó körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intőzandók

Hírdetetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 ft —
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy hónapra 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorú sorozat egy sorozatért 50 k
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 50 k
Nyitlár 4 hasábsorú sorozat 20 k.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szerda, nov. 26

232. szám

Gazdasági érdekeink.

I.
(T.) A gravamen! Ez ez! Ugyan mi is lenne szüles e hazából, ha az országgyűlési ülészak egyharmadát nem a gravamenek tölték be. Mert hát így szokta azt meg a nagy apánk is. Csak gróf Schéchényi István nem szokta úgy, de hát nem is értett a magas politikához. Ő praktikus oldalról fogta fel a dolgot s inkább a tettek embere volt, de hát a gravamen! A gravamen! „Jaz mutatja ki jaz igaz hunfi szívet.”

Csak elnézzük ezt az országgyűlést. Szalay Imrét kivéve, alig van ott valaki, a ki valami érdeket képviselne. Mikló Gyula volt még. Nos hát ez a két ember tett is annyit, hogy a kormány ki-nevezte Miklós Gyulát szőlőszeti és bírársági kormánybiztosnak s van legalább egy ember, ki a mezőgazdaság szőlőszeti ágára gondot visel. De hát a gazdaság többi ága? Eltekintve a közgazdasági miniszterium egyik osztályától, van-e aki gondot viselne erre is. A képviselőknek legalább is fele része, gazdából áll: de hát a gravamen! A gravamen! A gravamen! A magas politikával foglalkozik, valamennyi s a kormányzás azon ágával, a melyikhez biztosan nem ért. Hozzá szólnak az igaz-ágszolgálatához, a pénzügyhöz, a hadügyhöz, a kereskedelem és közlekedéshez, persze hogy mindenhez csak a gravamen szemponjtából, hanem olyan gazda, a ki a gazdasági dologhoz is hozzá szólna, az országgyűlés kebelében nem létezik. Meg vannak szállva a magas politika ihletétől, mint a Mozart és Bethoven szellemétől az a kiünlirőző zongora nyuzó, ki a magyar darabokat nem tarja a játszásra érdemesnek. Eltalanán rontani az ihletességét. Hát ezek a mi „gazda politikusaink” is így tesnek. A mezői gazdaságot nem tartják a beszédre érdemesnek. Csak úgy elvéte

kukkan meg egyik vagy a másik, s a mezői gazdaság érdekében is elejt egy pár szót, de akkor is oly szégyenlősen teszi, vajjon nem mondják-e érte parasztnak, s vajjon elvtársai nem támadják-e meg, hogy gravamenezés helyett ily haszontalanságra vesztegeti a drága időt. Mert szereínök látni azt a kormányt, nem tartaná-e a közgazdaság reformálását első dolognak, ha az országgyűlésen találtató gazdák inkább gazdálkodnának, mint gravamenéznek. De mióta hangoztatjuk már a mintagazdaságok szükségét, a melyek nélkül mezei gazdaságunk egy évszázad múlva sem ér oda, mint a hova két évtized alatt elérne, ha mintagazdaságai lennének. De az egy Rohonczy Gidát kivéve, ki egyszer és futólag, felhozta a mintagazdaságok szükségességét, — azóta nem szólt a dologhoz senki.

Igy vagyunk a mi országgyűlési gazdáinkkal, kik bekötött szemmel nézik azt is, hogy a magyar állam és korona birtokait, meg az a apítványi birtokokat, a pénzügyi és közoktatási miniszterium kezelje, a helyett, hogy a szakminiszterium kezelése alá adnák. De a mint mondjuk, alig van képviselő, ki magát, mint gazda mutatná be, és praktikus iudiciókkal lépne elő.

Meglátjuk Tormay Bélát, kire most a gazdasági szakoktatás ügye bízott. Eleven eszi, szemes ember. Vajjon megfogja-e látni, hogy ezen mezei gazdaságra utalt, de a mezei gazdaság terén még nagy részben tudatlan ország úgy igényli a mintagazdaságokat, akar a harapás kenyeret és hogy gazdasági intézeteink csak nagyon nagy idő múlva érik el ama célt, hogy gazdasági tudatlanságunkon segítsenek, a min hamarosan és praktikusan csak a mintagazdaságok segíthetnek.

Ugyan jut-e majd eszébe valamelyik képviselőnek, hogy a budgetvita alkalmával ezt a kérdést is felhozza?

— A főrendiház elnöki méltósága. Mint parlamenti körökben hírlik Szögyényi-Marich László főrendiházi elnök lemondása e méltóságról és báró Sennye Pál ki-neveztetése országbíróvá és főrendiházi elnöké deczember első napjaiban meg fog történni.

— Az állami tisztviselők altisztek és szolgák nyugdíjazásáról szóló törvényjavaslatot tegnap a pénzügyminiszter benyújtotta a képviselőháznak Régen ígért nehezen beváltható, adott szót váltott be a kormány e törvényjavaslat által, melynek három főelőnye van, melyek elseje nyilvánul abban, hogy a hivatalnokok nyugdíja 10 évi szolgálat után, nem öt évenként növekszik, hogy a közbeeső évek, nyugdíjazás esetén, elveszzenek a szegény hivatalnokokra nézve, hanem 10 évi szolgálat után a fizetés 40 százaléka és azután minden év 2 százalékkal, tanároknál pedig 3 százalékkal emelkedik az illeti közegekre nézve, másfelől pedig elzárja a szolgálat beszámítása címén előforduló kegy vagy részrehajlás gyakorlásának minden lehetőségét, de egyszersmind gyanúját is.

Másik előnye az új törvényjavaslatnak az hogy az özvegyek és árvaokról sokkal jobban gondoskodik, emeli azoknak járulékait és a nevelési pótlékokat nem kegyelemhez de megszabott arányokhoz szabja és így itt is egyfelől az illetőknek helyzetét javítja, másfelől pedig sok kegydíjnak vágja útját a javaslat, mely eddig sok kelemetlenéggel és sok költséggel járt. Ez a kettős előny magában véve is nagyfontosságú és kellően indokolja a javaslatot.

A harmadik előny az, hogy a pénzügyőrök és utfelügyelők, valamint a szolgák rendszeres nyugdíja szabályoztatik és javíttatik.

Ezekon kívül a miniszterek és államtitkárok, valamint özvegyek nyugdíjgye is megoldást nyer.

Szögyényi-Marich László kitüntetése. Szögyényi-Marich László tárnokmestert, a főrendiház elnökét, ő felsége az aranygyapjas rend vitézvévé nevezte ki. Oly kitüntetés ez, melyben a fejedelmi kegy csak a közügy legkiválóbb, legérdemesebb férfait szokta részeltetni. Szögyényi-Marich László a kitüntetéséhez, bizonyára teljes szívvel kíván sze-

rencsét mindenki s bár alig szenved kétséget hogy e kitüntetés alkalmassága kapcsolatban áll a tárnokmester azon változhatatlan határozatával, hogy a főrendiházi elnöki tisztelet nem viseli tovább, — nem vélünk esalodni, ha azt mondjuk, hogy e kitüntetés jelentősége annak documntálása, — hogy Szögyényi László eddigi, nagy, hazafias érdemei méltatása mellett, melyek mindig egyenlően szolgáltak a haza és a király javára, — a jövőben is jelentékeny szolgálatakat vár még a király és a haza. Szögyényi-Marich László a hazafias kötelességek teljesítésében mindig a legkiemelkedőbb alakjai közé tartozott korának.

— A horvát képviselők nemcsak a miniszterelnök és a pénzügyminiszternél tisztelegtek, hanem tegnap Trefort vallás és közokt. miniszternél, és br. Fehér váry honvédelm. miniszternél Kemény Gábor közlekedési miniszternél is, és végül Peczhy Tamás házelnöknel.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 25.

A képviselőház mai ülésén a pénzügyminiszter az államtisztviselők egy régi óhaj-tásának s jogos igényének tett eleget: beterjesztvén a nyugdíjtörvényt. A képviselőház tagjai nagy helyesléssel fogadták a javaslat betérjesztését. tüntető jelölül annak, hogy a fontos érdekek iránt, melyek az államtisztviselők sorsának biztosításához fűztek, a nemzet képviselete teljes érdeklődéssel és méltánnyal viseltetik. A naprend első tárgya a képviselőház egy jegyzőjének, s több bizottsága egy-egy tagjának megválasztása volt. Jegyzőnek a képviselőház — nagy szavazattöbbséggel — Szathmáry Györgyöt választotta meg.

Az ülés további részét vasuti törvényjavaslatok vették igénybe. Fontosabb ezek közül az alföldi fűmői vasut államosításáról, s az újszóny-brucki vasuton eszközözendő átalakításokról szóló javaslat volt.

E javaslatoknak úgy érdemleges tartalmát, mint részleteit, nagyban és egészben mindenki helyeselte. A bizottságokban, melyek e javaslatokat behatóan és akavatótan tárgyalták, szó sem volt sem e javaslatok helytelenségéről, sem az e részbeli kormány előterjesztésnek meg nem felelő volta felől.

tovább — a nevelőt holnap korán reggel elviszem, a feleségemmel meg majd leszámolok, ha haza jöttem. — Oh dehog számolok dehog számolok — dehog számolok — teszi aztán hozzá kétségbeesetten nyögve — nem tudok én ő velem leszámolni soha, sohasem. Pedig ha nem távolított el a nevelőt, mi lesz velem, mi lesz velem — megőli a becsületemet az asszony.

Másnap reggel szobájában ült a szép asszony — kétségbeesetten tépelődött a történetek.

— A férjem tud mindent — még egy pár napig feltartóztathatom a vihart, de tovább nem.

Mi lesz aztán?
De egyszerre csak villámgyorsan megkapatva egy mentő gondolatától, letérli a szép asszony könnyeit s szobaleányának csönget:

— Kéretem a nevelő urat egy perczre — mondja a belépő leány.

— Igen, emlékeztetni fogom arra, a mire egyszer kért, hogy szökjem meg velem — emlékeztetni fogom őt esküre, becsületére, szerelmére — s én tudom, érzem, hogy hallgatni fog reám — mondogatja magában a lázasan, gyorsan, fel, alá járó szép asszony — s én el fogok vele menni akárhová, akár merre, megosztom vele a nyomort, szenvedést, szegénységet, inséget, mindent — mindent — csak ő ossza meg velem szerelmét.

Szeme kigyul, arca lángol, s miúdon legcsekélyebb neszre, zajra összerázkódik. A ki-kitörni akaró indulatot alig tudja magába fojtani. Végre türelmetlenkedni kezd: de hol maradhat oly soká Akos? máskor egy pillanattal alatt itt volt ha hívtam. Ingerülten fut a csemetyüzsínörhöz — mikor egyszerre nyílik az ajtó s belép a kis Béla.

— Mit akarsz kis fiam — kérdi a szép asszony.

— Semmit, édes mamuskám, csak ezt a levelet hoztam, a nevelő bácsi asztalán

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A nevelő ur.

Elbeszélés.

Vértési Gyulától.

(Vége.)

Mikor odahaza egy kicsit kifújta magát — elgondolkozott a halottakon.
— De hát utóvégre is részeg ember beszédére csak nem lehet adni — de mégis hátha igazat mondott — hát ha a bor feloldotta a nyelvét s elmondta azt, amit józanul takargatott előttem. Jaj! ha igaz lenne. Ha ilyen gyalázatot hozna ősz fejemre az az asszony — megölöm, Istenemre megölöm s leemelte a töltött fegyvert a falról s megindult a felesége szobája felé.
A dobogó, nehéz léptekre felebredt az alvó szép asszony:
— Hát te mit keresel avval a puskával édes öregem.
— Ugy hallottam, mintha valaki motozott volna a szobában — azt hittem, hogy valami zsvány, hát azután jöttem, motyogja az öreg.
— Nincs itt semmi édes öregem, csak erédj fekszd le, — talán megártott a bor — teszi hozzá mosolyogva a szép asszony.
Az öreg ur pedig a töltött puskával szépen visszamosolygott a szobájába.
Másnap eljött korán reggel a Gazsi pajtás.
— Jaj Miska, de be voltam tegnap rugva — te vittél haza? bizony Isten még arra sem emlékszem, hogy ki vitt haza.
— En vittelek.
— Ugy-e sok ostobaságot össze-vissza beszéltem . . .
— Bizony sokat.
— Reményem nem sértettelek meg, hogy ilyen rövid feleletet adsz, s olyan mérgesnek, dühösnek látszol reám . . .

— De hogy vagyok dühös, de hogy vagyok mérges csak te gondold.

— Bocssás meg édes Miskám — ha mondtam volna valamit — feleltsd el kérlek — részeg voltam, nagyon részeg.

Ez a mentegetőzés még jobba megerősítette a Lászi gyanúját. Ettől a naptól fogva keveset ment el hazulról. Mindig otthon ült. Gyanakodott s biztos nyomokat keresett. De hiába nézett mindent a legszorgosabb vizsga szemmel. Nejknek a nevelő iránt tanúsított magaviselete mindössze szívélyes, nyájas, kedves volt — de egyéb semmi. Ez pedig ő előtte nem lehetett feltűnő, hiszen ezelőtt is a felesége mindenhez nyájas, szives, kedves volt — csak ő hozzá nem, — most pedig már ő hozzá is az. Amint tovább fűzte a gondolatait — szeget ütött a fejébe az a nagy szíveség, amelyet felesége egy idő óta tanúsított iránta — hátha evel akarja elpalástolni hütlenségét, — ez az utolsó axioma azután tökéletesen elforgatta a Lászi Mihály uram fejét. Nem volt többé egy nyugodt pillanata, éjjel nappal mindig kereste a bűnre vezető nyomokat. De bizony azt csak nem találta sehohsem.

Végre, valahára hosszas habozás s vajadás után megszületett agyában egy jóra való terv. — A nevelőt visszaviszi oda a homon hozta. Ezzel a hatalmas vágással azután meg lesz oldva az egész gordiuszi csomó — meg azután a felesége magaviseletéből majd megtudja ő, hogy igazán szerette e a nevelőt. A pompás tervnek már előre annyira megörült Lászi bátyának, hogy elkezdett a szobájában ugrálni, táncolni, füttyülni . . .

Beszalad a felesége s haragosan kérdi: megbolondultál vén létedre, hogy ilyen lármát csinálsz . . .

— Dehogy bolondultam most jön csak meg az eszem, hat annak örülök.

— No elég későn jön meg . . .

— Bizony az elég későn — de csak

hogy megjött — hát édes feleségem azt mondom én, hogy . . .

— Mit mondasz? no csak rukkolj ki velem.

Hát azt mondom, . . . de tovább nem tudta folytatni Lászi bátyának, mert a szó torkán akadt. Most egyszerre akarta megvalósítani a remek tervét a mit kigondolt — de hiába, nem ment — Egy árva szót sem tudott többet mondani. A felesége két villámio szeme — a mint reá tapadt — úgy bele szorította a szót, hogy harapófogóval sem lehetett volna onnan kihuzni . . .

— No folytatd, folytatd, biztatja az asszony — én nem várhatok — nekem dolgom van . . .

— Hát azt mondom, hogy a nevelőt . . . de ekkor megint megakadt urambátyám.

A felesége pedig becsapta az ajtót s ott haegya.

Másnap reggel azután — egész éjjel dolgozván azon a beszéden, a mit feleségéhez volt intézendő — kellőkép megerősítvén a lelkét egy pár pohárka zamatos dió-pálinkával — berukkolt a felesége szobájába.
De a szépen kidőgozot beszédet úgy elfelejtette egy pillanattal alatt, — a mint szemközt találta magát a rettegett hatalmasassággal, hogy kellőkép megerősített lelkülető daczára is csak annyit tudott kidögni: hogy hát jó lenne talán a gyereket bevinni a collegiumba a nevelővel együtt, hadd tanulhának ott . . .

A felesége annyit mondott rá, hogy a gyereket nem lehet elvinni s nem is szükséges, mert olyan jó nevelője van, hogy a collegiumi összes tanári kar sem ér föl vele.

Az öreg ur ismét nem mert ellenkezni, le volt fegyverezve:

— hát jól van, nem viszem be.

Hanem a mint beért a szobájába, vérbenforgó szemekkel, elkezdte a haját tépni:

— Mindent tudok és semmit sem me-

rek teud. — De nem — ez nem marad így

Azonban, mióta eme javaslatok e stadionon keresztül hatoltak, a sajtó bizonyos orgánumaiban felszínre vergődött némely, káknán is csomót kereső hajlandóság, mely meg sokalmi látszatot a közlekedési érdekek előmozdítása körül az illetékes tényezők körében mutatkozó harmoniát, jóakaratot és jóhiszemű szakavatottságot, s olvashattunk érdekesnél érdekesebb támadásokat a miniszterium ellen, a miniszter ellen, az államtitkár ellen, terveik, javaslataik s indoklásaik ellen, a mely támadásoknak csak egy hibájuk volt, az, hogy intenciójuk roszhiszeműsége iránt nem lehetett tévedésben senki, egy pillanatra se. E támadások egynemű jelzavart sajájtította el ma az ellenzék és pedig csodálatosképpen annak mérsékelt része s az e tárgyban történt felszólalások hosszabbították meg a mai ülést. Constatálnunk kell, hogy báró Kemény Gábor közmunka és közlekedésügyi miniszter mind a két javaslat tárgyalása közben igen nagy precisióval, szakavatottsággal és igazságérzettel mutatta ki a közlekedési kormányzat álláspontjának helyességét és bebizonyította, hogy az ellenzék által e kérdésekben legújabbban elfoglalt álláspont sem közlekedés-politikai, sem pénzügyi szempontokból nem jogosult. A ház elfogadta mindkét javaslatot s a többi napirendre kitűzött javaslatot is.

Az ülés végén báró Kemény Gábor közlekedésügyi miniszter felett Tórs Kálmának a vasuti balesetek tárgyában benyújtott interpellációjára. Báró Kemény Gábor válasza részletes volt és meggyőző. A miniszter kimutatta, hogy az az állítás, — mintha a mi vasutainkon a balesetek gyakoriabbnak lennének, mint például a legjobban administralt német és osztrák vasutakon, egyáltalán tévedés; s rámutatott, hogy a többnyire kisebb jelentőségű balesetek okozói ellen is minden esetben erőlyes vizsgálat fogantatottatik. A ház a választ tudomásul vette.

A legközelebbi ülés — a ma elfogadott javaslatok harmadszori felolvasása czéljából — holnap lesz.

Felhívás.

A zsinati szentesített új törvények 257. §. b) pontja szerint „egylemi eljárás alkalmazása mellett fenytendő minden oly cselekvény, vagy mulasztás, melyből az egyháznak vagy iskolának kára származik, vagy jogos haszna marad el;” a 235. §-nak fogva pedig „ha valamelyik egyháztag... egyházi tartozását konokul megtagadná és meg nem fizetné, ez esetben a presbyterium kötelese, hogy az ily fizetshanyagolók vagy el-lenszegülők tartozásainak a polgári hatóság segélyével leendő behajtása végett az esperesi hivatalt megkeresse.

E szigorú kötelezettség sulya alatt ref. egyházunk presbyteriuma minden érzi hivatali kötelezettségének és az adózó hívekre nehezedő körülményeknek nyomasztó voltát, mert abba a kényszerhelyzetbe jutott, hogy az egyházi adóval hátralekös hitfelei ellenében a törvényes eljárás szigorának alkalmazása végett lépéseket tenni kénytelen, mivel az 1876-ik évtől kezdve igen tetemes adótar-tozás van kint. — Mielőtt azonban, a törvény kényszerítő hatalma előtt meghajolva, a vég-rehajtás utjára lépne: bizalommal és vallásos szeretetből származó jó indulattal hívja fel azokat, kik bármely évről egyházi adójukkal

találtam s úgy láttam, hogy a te neved van rajta, hát elhoztam.

Mohón kap a levél után a szép asszony, feltűri a pecsétet s amint olvasni kezdi a levelet — eltűnik arcáról a szenvedély lángja a harag, a düh, sápadtságának, és a szégyen pirjának, adva helyét.

Amint elolvasta a levelet ledobja a földre, ölébe kapja a kis Bélát — ráborul a kis gyermekekre az anya s szép szeméből egyik köny után kiesordul a másik, s zo kova öleli magához a kis fiút:

— Oh hogy tudtalak én téged csak egy percze is elfelejteni azért a nyomorult gazemberért.

Ott ülnek a kandalló nyájas világánál a férj a feleség és a kis Béla. Lászi Mihály nevetve olvas egy levelet, a felesége a vállára hajtja fejét úgy hallgatja:

— bocsásson meg ezért a lépésemért, nem tehetek másképp. Férje elejtett szavaiból megtudtam, hogy tud mindent. Nagysád eddig is ügyis csak hitegetett mindég, szerelmemet nem viszonzotta, vagy legalább is azt nem bizonyította be soha. Csak játszott velem. Üres, hiábavaló platonikus szerelmemért pedig nincs szándékomban ifju életmet a kegyed dühös férje golyójának kitenni.

Hehehe! nevet Lászi Mihály bátyánk — s én ilyen ember tartottam veszedelmesnek; kedves mucozskám, megbocsátsz-e ostoba féltékenykedésemért. A szép asszony nem szól rá semmit, csak szégyenérzettel gondol vissza arra, hogy ily en ember milyen közel bírta vinni az örvény széléhez.

DIVAT.

A téli idő beköszöntése végre határozott irányt adott a divatnak. Határozott formákat, színeket, mintákat és díszleteket látunk már és főleg a téli kosztümekben és felöltökben rendkívüli változatosságot lelünk. Azonban mindezen különféleségből is kitűnik

hátralekban vannak, hogy tartozásukat, a halogatásból, vagy vonakodásból származó káros következmények elhárítása czéljából az egyházi adószedő hivatalban hovahamarább letérleszteni, vagy lefizetni siessenek.

A presbyterium nem mulasztja el ez utal kifejezni azon erős hitét és meggyőződését, hogy e mi nagy eg, házunknak lelkes hívei, kik az egyházhöz és szent hitűkhöz való meleg ragaszkodást és áldozatkészséget e tekintetben is dicső emlékü őseiktől kötelező hagyatéként örökölték, minhely a helyzet kényszerítő hatalmát megértik, kivétel nélkül sietni fognak más vidékek kisebb egyházközségeiben lakó hitfeleink egyházi ter-heihez viszonyítva különben is aránytalanul csekély tartozásnak lerövíni azon szent egyház számára, mely az erőt adó hitnek, boldogító szeretetnek és áldásos lelki szabadságnak örök igéit hirdeti, és a mely ennél fogva földi életünk nyugalmára, boldogságára oly jelentékeny hatással munkál közre. A presbyterium örülni fog, ha e hitében és meggyőződésében nem csalatkozik, ha ez által megszabadul az adóhátralekóknak végrehajtás utján leendő behajtására való kényszerítéstől, s minek foganatosítása különben királyunk ő felsége által szentesített egyházi új törvényeink által parancsolt elodázhatlan kö-telessége.

A debr. egyháztanács.

A revolver journalistika és a vidéki lapok.

nov. 26.

Több mint egy éve már, hogy szerkesztőségünkhez és egyáltalán vidéki lapok szerkesztőiséhez többféle ugynevezett szaklapokat küldenek be, melyben támadó cikkek a következő megjegyzéssel láttatnak el: „Tisztelettel kérjük a lap szerkesztőségét a közérdekű cikkek átvételére.”

Mi e cikkeket rendszerint mellőztük, mert méltóságunkon alulnak tartottuk, hogy részirt reánk oetrojált és intézetek hitelének megingatását czélzó közlemények átvételével magánérdekek eszközei legyünk, másrészt mert ama „közérdekű” közleményeket eddig sem tartottuk és ezután sem tarthatjuk egyebeknek, mint a revolver journalistika sajnálatraméltó és ostorozandó kinövésének.

Ha más vidéki lapok is hasonlólag gondolkoznának ugy e cikkek megírása teljesen felesleges volna, de fájdalom ama szaklapoknak sikerült néhány laptársunkat félrevezetni s így botrányos cikkeiknek tért szerezvén ezáltal több közhasznú intézet érdekein csorbát ejteni.

Ujabb időben többek között egy régi igen tekintélyes intézet, a 25 év óta közbeszülésben tennálló Phönix biztosító társaság választatott czéltáblául, mely ellen valóságos hajszá indítottak. A legkülömbözöbb légből kapott a hazugság bélyegét magukon hordó hírekkelt tel cikkekkel árasztottak el, melyek megírására csakis meghiusult zsarolási kísérletek szolgáltathattak okot.

A prém, mely az idény legfőbb díszítését képezi. A testhez álló felöltők is igen elterjedtek és a kosztümekben is minden ilyenmü. Legjobban simu a testhez a tricót.

A rövid tricót jacket, mely oly előnyösen áll, hogy nem csoda, ha a fiatal nők kapnak rajta, legújabb izlésben két soros gombolóra készül, oly módon, hogy az övező teléa gombsorok kissé közelednek egymáshoz, a nyaknál levő keskeny gallér és egy kis kihajtás pedig természetesen szinü hó prémből van. Epp oly kedveltek a „Velour de Chasse” azaz recézett angol bársonyból készített rövid s hátul testhez álló, elől bő szabásu palotok, mokus, vagy höresök-béléssel, perzsa prémü (fekete, fényes, göndörbárnybör) áthajtott galérral és manchete-el; továbbá „Sicilien”-ből a mantille-téle felöltök melyeknek hátrésze a derékhoz simul, hosszabb echarpe-szerű lengő előrészekkel, prémekek fölserelve és környezve. Ezek épp oly könnyűek, mint melegek és azért kaposabbak is, mint a hosszú köpenyek.

Vörös peluche-ből — széles fehér rcka, vagy világosszürkés ukrániai bárany-prémel — készülnek ama szinházi felöltök, melyek most a legkedveltebb formák e nemben.

Mint „Sortie” azonban legjobban védi a testet és toillette-et a husszu, kerek, köpeny-burnusz. Legújabbban ezt hátravarrással készítik és a vállon kissé behuzva, mi által még tetszősebb formát kap. Legdíszesebb formája a hosszú „Duoilette” mely az egész alakot beborítja, s hatul kissé testhez áll; a derékon alól pedig végig fel van hasítva. Azok, a melyek az értékes Sealskin-hez hasonló sötétbarna, puha Seal-peluché-ből készítvék, a nyak körül, az ujjakon és elől végig tizenkéteztiméternyi széles sávval hó-prémből, a legnagyobb eleganciát képviselik. Az egyszerűbb hosszú „Duoilette” fényes gyapju ripsziből készülnek atlasz béllel, vattázva s fekete hiuz-prém alkalmazásával, mert a hó után ez most a legkedveltebb prém.

Nincs szárdékunk a megtámadott inté-

zetek védelmére kelni, legkevésbé pedig a Phönix biztosító társaság mellett landzsát törni, minthogy az a legregibb és legtiszteltetreméltóbb biztosító intézetek között több mint egy negyed évszázad óta becsületesen megállta helyét, minek folytán hosszú multja és a közönség pártoló osztatlan bizalma védelmezik legjobban, — csak pusztán a vidéki hírlapirodalom tekintélyének megóvására emelünk szót.

A vidéki hírlapirodalom eddig hála istennek ment volt minden oly gyanutól is mely a megvesztegethetés vagy revolverezés bélyegét süthette volna reá. Ily szeny a vidéki hírlapirodalom szüzi voltát még nem fertőzteti; és ennek közönség részesíti, sőt az alsóbb néposztály tulzás nélkül mondva minden sorát kész szentírásnak venni.

Hisszük és reméljük, hogy e jó hírnév, melyet a multban követett magatartásért teljesen kiérdemelt, — jellemezni fogja a jövőben is, s bármily eszközökkel igyekezzenek is megtántorítani, a kísérleteket méltó indignatióval és megvetéssel fogja visszautasítani.

Ily kísérlet az, a mint már említettük, melylyel bizonyos szaklapok közelitenek. Esz a klapok csak néhány példányban jelennek meg és csakis úgy képesek magukat fenntartani, ha minden számban van valamely megfizetett vagy zsarolni hivatott cizike.

A Phönixnél a zsarolás bizonynyal nem sikerülhetett, mert az nem volt megfélemlített, de pénzre minden áron szüksége lévén, — így kétségtelenül valamely lelkiismeretlen verseny vállalat által sugalmazott és fizetett cikkek hozatnak nyilvánosság elé. De mert ama szaklapokat senki sem olvassa, a vidéki lapokat hívják segítségül: „Kérjük a közérdekű cikkek átvételét.”

Kézirat hiány, vagy vakbizalom a „szaklap” iránt teszi lehetővé, hogy néhány vidéki lapba sikerüljék ama méltatlan cikkeket becsempészni, mi alig történt meg, azokat a versenyzők a szélrózsa minden irányában terjesztik.

Szeretnők magunkat így kifejezni, hogy: „Sikerült” mert hisszük, hogy a mint e cikkek megjelent, s azt figyelmükre méltatták vidéki laptársaink, azontul minden kísérlet hiu kísérlet marad, ama cikkeket elvesznek a szaklapok hasábjain.

A vidéki hírlapirodalom nemszolgálhat magán érdekeket, s nem lehet gyáva eszköze oly egyéneknek kik megfizetett bérökkel közhasznú intézetek megkárosítására törnek a sajtó utján.

A Phönix biztosító társaság mellett ösmerve annak működését, solid megbízható voltát, — s vele szemben a közönség tántorithatlan bizalmát, — hozhattunk volna fel nem egy dicsérő és elősmérő szót, de szán-

Meg kell még említenünk a testhezálló hosszú redingott, selyem vagy gyapju ripsziből és höresök- vagy mokus-mály béléssel.

A prémből való karmantyuk piczikék s egész fölserelések selyem vagy hermelin bélésből áll. Erőkes alkalmazást kapnak a különféle árdekek a korcsolya-toilleteknél is. Már is több ilyen ruha van munkában. Fel-fognak tűnni a jégütöknél. Különbösen szépek a világos drapp szötűből vagy polyhos vastag kelmékből készülő ily ruhák, sötét hó-prémel környezve s a jacket-derék gazdagon zsinórozva.

Utcazi ruhákra természetesen legkedveltebbek most a sötét sziniek. Legújabb sziniek jelenleg: a „Mordoré”, vörösebb játszó sárgás barna s a „Feuille mort” és „Bronce” zöldesbe játszó barna szinek.

A durva látszatu kelmék nagy divatban vannak. Ilyenek a „Bure-Saint-Francois” a Lodenhez hasonló, de ritkább szövésü, könnyü, meleg kelme, mely egyike a divat legkedveltebb szöveteinek; a „Noppé” kelmék, szintén ritka szövésessel, vonalakal, vastagabb csomós fonálból; a „Bison” kelmék, kérges fogású szálkás kelmék, melynek a „Creppe Bison”, „Bison Diganab”, „Bison Natte” és „Bison Crepe Anglais.” Legújabbak pedig a Frisé kelmék, egyszínü gyapju szövetek, kidomborodó arabeszkzerű felvágatlan bársony mintázattal. Továbbá vannak beosztott ruhák, melyeknek egy része sima Diagonale (keresztbeosztott kelme), fele része pedig négy centiméternyi széles, kidomborodó travers sávokkal van beszőve, melyből a sima alj minden díszítés nélküli készül és oly hatásu, mintha asztrakán prémmel volna környezve.

Végére hagyva a legjavát, még az arany bordure-ökkel beszőött s beosztott ruhákról szólnunk, melyeket némelykor úgy használnak hogy bármely szinü ruhához a tulajdonosiüni s arany fonalla beszőött tresseket alkalmaznak. Ezek különösen sötétszinü ruháknál a legszebb hatásuak.

dékosan nem tettük azt, hogy távolról se közelitessen meg bennünket az a gyanu hogy talán mi e sorokat az ő védelmére írtuk volna, bárha még akkor sem lennének bíztathatók, ha ugy lenne is. De ismételjük: nincsen ugy. A mi tollunkat nem fizették meg; e cizik nem reclam csinálásból készült; de pánczél akar lenni, ama hitvány revolver ellen, melyet a vidéki sajtó jóhírneve ellen szegeztek. Kívánjuk hogy önzetlen cizik-lunknak sikere legyen, s ama bérencz cizik-kek ezután ne találjanak tért a megfizetés és megvesztegetésnek még csak czélzatával sem gyanusítható vidéki sajtóban.

Napi hírek.

— A debreczeni felolvasó kör negyedik estélyét holnap, Csütörtökön d. u. 5 órakor a városháza nagytermében tartja, a mikor először Kovács János tanár ur a darwinismusról, utána Kovács B. Gyula ur „Egy a sok közül” czim alatt egy karcezoatot olvas. A rendező bizottság nevében teljes tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget a pontos megjelenésre. A körön kívül álló közönség részére tek Göltl Nándor ur gyógyszerárban tettem le jegyeket Csiky Lajos, mint a kör jegyzője.

— Erdekes törvényeszkü tárgyalás lesz holnap a helybeli törvényszék előtt. E tárgyalás az első ítélet megváltoztatásá folytán a Curia által rendeltetett el. Olvasóink bizonynyal emlékezni fognak még az első tárgyalásra, mely f. év márczius 5-én tartott a midőn halált okozó sulyos testi sértés büntényében hozott ítéletet a helybeli kir. törvényszék. A vádlottak padján Hüse Imre és Varga István üleek, kik mult év november 16. óta vannak vizsgálatban. Vádlottak teljes beösmérésben voltak. Az eset következő: A mult évben a debreczeni vásárról ment hazafele a sámsomi uton id. Mercse György többek társaságában. — Az uton találkoztak Hüse Imréekkel. Összeszólalkoztak, mely később tetlegességekbe ment át. Kerekese Ferencz és id. Mercse kaptak össze. Elkialtja magát a Kerekese felesége, hogy menjenek az ura segítségére, mert agyonütik. Hüse és Varga leugranak a szekérről, s a mit hamarabb kézhez kaphatnak, levezik a löcsőt, s azzal sietnek a dulakodókhoz Kerekese mentésére. E közben részeg fölvel olyanokat ütnek a Mercse fejére, és nyakszirtjére, hogy az néhány óra mulva belehalt. Az egész társaság olyan részeg volt, hogy arra a körülményre, hogy Mercse az ütések után még sajtó erejéből tudott a szekerre felülni, az áldozatnak kis 5 éves fiacskája sem tudott felvilágosítást adni, a ki a szerencsétlenségénél szintén jelen volt. A törvényszék mindkét vádlottat ember halált okozott sulyos testi sértés vétségében mondta ki bünösnek, s a vizsgálati fogság beszámításával egy évi börtönrre, s az özvegynek egyetemlegesen megtérítendő 300 forint pénzbírságra ítélte. Vádlottak az ítéletbe belenyugodtak de mert a kir. ügyész fellebbezett, a védők is fellebbezést jelentettek be, s a curia ujabb vizsgálatot rendelvén az új tárgyalás holnap délelőtt fog megtartani. Első rendü vádlott Hüse Imrét Dr. Kardos Sámuel; másodrendü vádlott Varga Ist-

Kitűnő szép ruha-díszit képeznek még a tressek egész aranyból, sima posztóra vagy „Velvet de Chasse” kelmére alkalmazva.

Ama toilletek közt, melyeket Monasterly és Kuzmik utóadi Klotild főhercegnőnek újabban szállítottak, volt egy, a melyet az Erzsébet-kórház megnyitásánál viselt, sötétzöld „Velour de Chasse” bársonyból, arany tressekkel; s egy másik ruha is — szintén e divatteremből — nagyon feltűnt ez alkalommal eleganciájaja által; Casaque-kal birt fekete frisé kelméből, elől derék-formában. A „Velour de Chasse”-t, mely egyike a divat legkedveltebb szöveteinek, még következő szinekben láttuk: „Louttre”, egész sötétbarna, „Maron” gesztenye szin, „Mordoré”, vörössárgabarna, „Olive”, olajszin, „Feutre”, szürke, „Myrthe”, sötétzöld, „Marin”, sötét-kék, „Champion”, drapszín, „Rubis” és „Beurre” vajszinü. Ezekből a ruhákat leggyakrabban készítik hosszú redizeti felsőruhával és kettős előrészekkel bíró derékkal, melynek felsége szabadon leng; ez az ugynevezett „Jacket Tonkinoise.”

A pompás estélyi ruhák — igen szépek vannak munkában jelenleg Klotild főhercegnő számára.

S most még néhány szót a klapokról. A zsenilia uralkodik ezen a télen klapjaink díszítésében. Nem is látni egyebet zsenilia és nemezintáknál. Ezekeken kívül még legfeljebb couillast kalapokat hordanak. A nemez-minta nincs couillast szövettel átátvonva, hanem a kalap magas süveg-csucban végződik. Ez a süveg csucs couillast szövettel van díszítve a tetőtől egészen a magasság két harmadáig. Fent ezt a szövetet az alap közepéig vezetik és ott az alapon vágott nyíláson átmegey. A díszítés apró göbölgy gombokból áll, aranyból, ezüstből vagy selyemből, mely ugyanoly szinü, mint a díszítő bársony. Egyéb díszítésül madár vagy tollpuff szolgál.

NEMES GÁBOR

Debreczenben, főtér a városházával szemben.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felzerelt kitaláló minőségű férfi női és gyermek lábbelieit méltányos áron és pontos, gyors kiszolgáltatás mellett; — ugyanott mérték után és mindenféle lábbelik a legjobb anyagból a legrövidebb idő alatt készülnek; valamint a vidéki megrendelések utánvétel mellett szívesen a leghíresebb eszközökkel készítenek.

Méretük szerinti megrendelések legpontosabbak sabbán.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- és kézműtáru üzletükben Debreczen, rózsater.

Az őszi és téli idényre nagy választás-ban kaphatók:
 Divatos női ruhakelmék, flanelek, női posztók;
 Feltele ternők, cachmirok és mindenféle gyászczikkek;
 Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
Selyemkendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;
Kreász, rumburgi, fonal és pamutvásznak;
 AGY és ASZTALNEMŰEK, BARKETEK, KALMUKOK;
 Csipke és szövet ablakfüggönyök;
SZÖNYEGEK, FUTÓ, AGYELÉ és NAGYSZÖNYEGEK;
 Csipkék, szalagok, ruhadíszek, bélszeműek, gombok;
PAMUTOK és MINDENFÉLE RÖVIDÁRUK;
 kitaláló szabásu férfi ingek; esernyők.
!Szabott olesó árak mellett!

Ementhali, Groji, Imperial, Hagenbergi,
Gorgonzola, Majlandi, Strachino
 Parmai sajtot.
 Ajoka olajba (Sardienes), fogas, kecsége, lazac
 kocsonyázva.
 Halikra, tengeri rák, angolna, borshal (anchovis).
Malaga szőlőt,
 Czukorba mártott gyümölcsöt
 kitünő minőségben és jutányos áron ajánl
GERÉBY FÜLÖP.

Fenyvessy Béláné

női divatterem
 f. é. december 1-én
 a Czegléd utcai volt Bánky jelenleg Kardos ház első emeletére
 helyezték át.
 A jelenlegi helyiségben, Városháza 2130. sz. a megyeház mel-
 lett pedig ez ideig a kéziköt-
tetemesen leszállított árakon
 árusítják el, mely ritka alkalomra
 legujabb divatu női és gyermek kalapok,
 főkötők, fejdíszek stb.
olesó áron
 beszerzésére a n. é. boltgyűlésesség határozattal figyelemztetik.

SÓ S - BORSZESZ

Barvárt Károlytól
 valódi minőségben, eredeti árakon kapható DEBRECZENBEN
Csanak József kereskedésében
 mint egyedüli főraktárban.

Ezen hatóságilag engedélyezett kitünő háziszor, mely a szegedi ország-
 gos kiállításon érem éremmel, a székesfehérvári kiállításon ezüst
 éremmel lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma,
 csusz, szaggatás, fagyás, fejf., fog-, és fülfájdalmak
 is szemgyulladásnál, ezenkívül fogtisztító szerül is
 igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti sa
 szájából minden kellemetlen szagot eltá-
 volít.

Utánzások megállítására végezt alább
 látható czimlapomat, mely minden egyes
 üvegre ragasztva van, a budapesti
 kereskedelmi kamaránál
 100/1875. szám alatt mint védjegyet be-
 kebeleztem.

Tisztelettel
 Barvárt Károly.
 Budapest, IV. ker. Nagymező-utca.

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

Legjobb minőség olesó árak mellett.

Üzleti helyiségem szűk volta miatt az abban felhagyott legjobb minőségű:
 női, férfi és gyermek csipőket
 továbbá
 férfi, női és leány posztó Comod csipőket
 fiu és férfi eszímákat
tetemesen leszállított árak
 mellett árusítom el.
 Eután is mint eddig törekvésem oda irányuland a n. é. közönség
 boeses bizalmát kiérdemeln.
 Tisztelettel
Falk Ottó,
 Debreczen, Czegléd utca a városháza alatt a régi
 tek. két pásztor hátszomszédságában.
 Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltenek.

Különlegességük gyermek és leánycsipőkben.

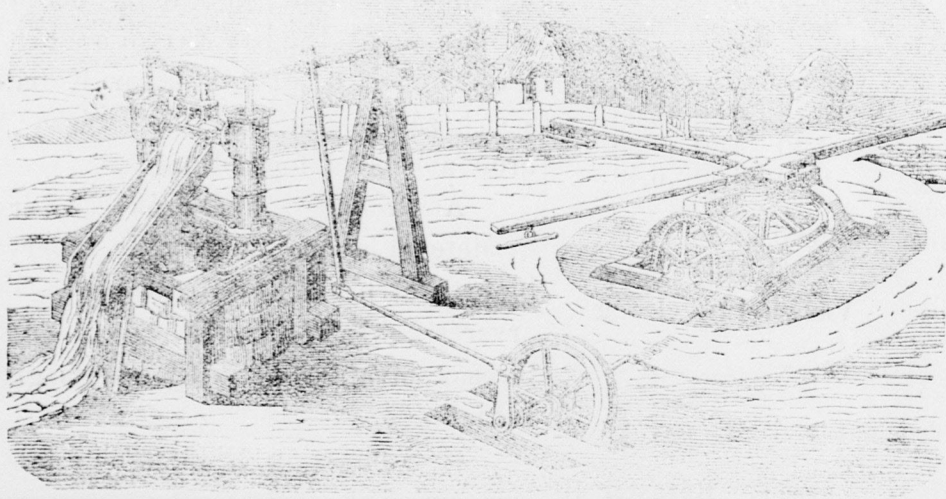
Gráci és marburgi férfi csipők.

Valódi orosz bagaria férfi és fiu eszímák.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerkek gyára, harang és érezőntödeje,
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

Ajau je gyártmányát mint magyar különlegességet,
kutakban és mindennemű szivattyukban
 Elvált teljes vízvezetékét berendezését városok, földbirtokosok és magánok részéről, modern
 mechanikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozok
KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK
 felzerelésére
szagmentes úrszékkel
 felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.
 Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.
EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Előőr” könyvnyomdájában, Fiacz, SIMONFFY ház.